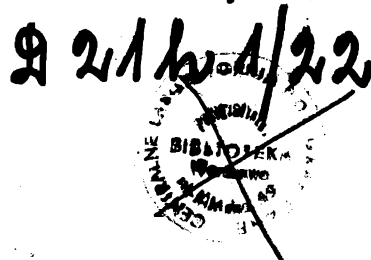


Opublikowano dnia 10 maja 1956 r.



POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ OPIS PATENTOWY

Nr 38702

Kl. 22 g, 10/04

Krakowskie Zakłady Graficzne*)

Przedsiębiorstwo Państwowe

Kraków, Polska

11d, 3

Sposób otrzymywania barwnej introligatorskiej folii trójwarstwowej do tłoczeń na okładkach książek

Patent trwa od dnia 8 lutego 1955 r.

Dotychczas do tłoczeń na okładkach książek stosowane były tak zwane folie listkowe metalizowane. Otrzymywano je przez nałożenie na szybę szklaną lub bardzo gładką płytę aluminiową spirytusowego roztworu szellaku z dodatkiem wosku i zasypanie otrzymanego nośnika odpowiednią substancją barwiącą. Po wyschnięciu warstwę krajano na małe paski i chroniono każdy pasek między dwoma arkusikami bibuły, gdyż były tak kruche, że bardzo łatwo rozsypywały się. Na kilka godzin przed tłoczeniem należało żądane miejsce okładki zagruntować roztworem białka lub żelatyny, wysuszyć i bardzo ostrożnie nałożyć arkusik suchej folii, ręcznie wytłoczyć pod gorącą sztancą i skurzyć nadmiar folii. Tłoczenie wykonywano powoli na ręcznych prasach.

Sposób według wynalazku umożliwia wytworzenie barwnej introligatorskiej folii trójwar-

stwowej do tłoczeń na okładkach książek, nie wykazującej ujemnych cech folii dotychczas stosowanych, zwłaszcza jeżeli chodzi o jej kruchość, nietrwałość, konieczność wstępnego gruntowania okładki oraz powolny rękoździelniczy system produkcji.

Folia wytworzona sposobem według wynalazku składa się z warstwy żywicznej naniesionej na pokład z pergaminu satynowego pokrytej warstewką mieszaniny substancji barwiącej i środka wiążącego pokrytą z kolei warstewką lakieru gruntowego żelatynowego. Przy tłoczeniu na szybkobieżnych automatycznych maszynach pod gorącą metalową sztancą folia schodzi z pergaminu na okładkę ściśle według kon-

*) Właściciel patentu oświadczył, że twórcami wynalazku są: Jan Dorociński, Władysław Sikora, Mieczysław Balicki i Władysław Szmyd.

turów satanoy i wiąże się na stałe z okładką książki.

Sposób według wynalazku polega na tym, że w 333 częściach toluenu lub w mieszaninie: 200 części benzyny ekstrakcyjnej, 100 części ksylołu, 30 części solvent nafty — rozpuszcza się 80 części wosku, 32 części parafiny i 555 części kalafonii zobojętnionej, posiadającej znaczną klarowność, wysoką lepkość i niską liczbę kwasową ($\text{pH} = 6,5$). Roztworem tym powleka się na gorąco w temperaturze 60°C w sposób ciągły w maszynie do parafinowania taśmę pergaminu satynowego.

Na wierzch warstwy żywicznej kładzie się w tej samej maszynie w sposób ciągły na zimno drugą warstwę składającą się z 40 części środka wiążącego roztworu 15 części kazeiny i 17 części 10%-owego wodorotlenku sodowego w 100 częściach wody; 10 części bieli tytanowej, 5 części barwnika mineralnego, 2 części gliceryny oraz 100 części octanu butylu. Po wysuszeniu na gorącym bębnie naniesionej warstwy pokrywa się ją również w maszynie do parafinowania cienką warstwą lakieru gruntowego, złożonego z roztworu szellaku w spirytusie lub żelatyny w wodzie z dodatkiem żółtego barwnika chromowego dla folii złotej lub białego dla folii srebrnej. Jako lakier gruntowy stosuje się 4 — 8 części szellaku w 100 częściach spirytusu z dodatkiem 5 części żółtego barwnika chromowego w przypadku wytwarzania folii złotej lub 2 części barwnika białego w przypadku folii srebrnej, zaś jako lakier żelatynowy — roztwór 2 — 7 części żelatyny w 100 częściach wody oraz 2 — 3 części gliceryny z dodatkiem 3 części żółtego barwnika chromowego w przypadku wytwarzania folii złotej lub 2 części barwnika białego w przypadku folii srebrnej.

Folia wytworzona sposobem według wynalazku ma następujące zalety w stosunku do dotychczas używanej folii listkowej: folia posiada mocną podstawę pergaminową, dającą możliwość zastosowania szybkobieżnych automatów do tłoczeń, zamiast dotychczasowych ręcznych operacji. Całkowicie odpadają ręczne operacje przygotowania i nakładania każdego arkusika oddzielnie. Przy tłoczeniu zbędna jest oddzielna ręczna operacja wstępnego gruntowania okładek, ponieważ folia schodzi z taśmy na okładkę i mocno się z nią wiąże. Całkowicie odpada operacja skurczania okładek, gdyż sztanca dotyka odwrotnej strony taśmy tylko w miejscach rysunku lub napisu i tylko tymi miejscami tłoczy na okładkę. Pozostała część folii zupełnie

okładki nie dotyka. Przy tłoczeniu folii otrzymanej sposobem według wynalazku pracuje się bez zachowania specjalnych ostrożności, zarówno co do folii jak i okładki. Folia trzyma się tak silnie ośnowy taśmy, iż dopiero pod tłokiem schodzi na okładkę, nie odpada więc pod wpływem ruchu powietrza, jak to ma miejsce przy pracy z arkusikami folii listkowej.

Zastrzeżenia patentowe

1. Sposób otrzymywania barwnej introligatorskiej folii trójwarstwowej do tłoczeń na okładkach książek, znamienny tym, że taśmę pergaminu satynowanego powleka się na gorąco w sposób ciągły masą złożoną z 80 części wosku pszczelego, 32 części parafiny, 555 części kalafonii zobojętnionej rozpuszczonej w 333 częściach toluenu lub w mieszaninie 200 części benzyny ekstrakcyjnej, 100 części ksylołu i 30 części solvent nafty, po czym nakłada się na nie drugą warstwę składającą się z 40 części środka wiążącego w postaci roztworu 15 części kazeiny i 17 części 10%-owego wodorotlenku sodowego, w 100 częściach wody, 10 części bieli tytanowej, 5 części barwnika mineralnego, 2 części gliceryny oraz 100 części octanu butylu, a następnie po wysuszeniu pokrywa ją cienką warstwą lakieru gruntowego lub żelatynowego.
2. Sposób według zastrz. 1, znamienny tym, że jako lakier gruntowy stosuje się 4 — 8 części szellaku w 100 częściach spirytusu z dodatkiem 5 części żółtego barwnika chromowego w przypadku wytwarzania folii złotej lub 2 części barwnika białego w przypadku folii srebrnej.
3. Sposób według zastrz. 1, znamienny tym, że jako lakier żelatynowy stosuje się roztwór 2 — 7 części żelatyny w 100 częściach wody oraz 2 — 3 części gliceryny z dodatkiem 3 części żółtego barwnika chromowego w przypadku wytwarzania folii złotej lub 2 części barwnika białego w przypadku folii srebrnej.
4. Sposób według zastrz. 1, znamienny tym, że stosuje się kalafonię posiadającą znaczną klarowność, wysoką lepkość i niską liczbę kwasową ($\text{pH} = 6,5$).

Krakowskie Zakłady
Graficzne
Przedsiębiorstwo Państwowe